

НАЦИОНАЛНИ ДОКЛАДИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ОТНОСНО ПЕСТИЦИДНИ ОСТАТЪЦИ В ХРАНИ ЗА 2017 Г. - ДАННИ ЗА БЪЛГАРИЯ

В съответствие с Член 31 от Регламент (ЕС) No 396/2005¹, държавите членки (ДЧ) на Европейския съюз (ЕС) трябва да докладват на Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) резултатите от техния официален контрол на пестицидни остатъци в храни. В рамките на това докладване ДЧ, Исландия и Норвегия, предоставят кратък обобщен доклад, подчертаващ основните резултати, които са установени, вследствие на контролните дейности през съответната година. Публикуваният технически доклад е компилация от приносите на докладващите държави и се представя във формат, разработен от EFSA - Standard Sample Description (SSD). В него докладващите държави предоставят информация от компетентните органи, отговорни за осъществяването на мониторинга на пестициди на национално ниво, подчертавайки специфичните характеристики и приоритети, както и цялостните резултати от националните контролни програми. Публикуваният доклад е въз основа на установените резултати през 2017 контролна година.

В Р България, Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) в рамките на Министерство на земеделието, храните и горите (МЗХГ) е компетентният орган за изпълнение на мониторинга на пестицидни остатъци. БАБХ и Центърът за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) в рамките на МЗХГ, са отговорни за съставянето на националната мониторингова програма за пестицидни остатъци във и върху храни от растителен и животински произход. Следователно, БАБХ е отговорна за въвеждането на координираната многогодишна контролна програма на ЕС и вземането на проби, в съответствие с Регламент (ЕС) No 788/2012², относно

¹ Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета

² Регламент за изпълнение (ЕС) № 788/2012 на Комисията от 31 август 2012 година относно координирана многогодишна контролна програма на Съюза за 2013, 2014 и 2015 г. за гарантиране спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни от животински и растителен произход и за оценка на потребителската експозиция на тези остатъчни вещества

координираните многогодишни контролни програми на общността. Координираната многонационална мониторингова програма е включена в националната програма за мониторинг на пестицидни остатъци.

Планът за пробовземането за мониторинга на пестицидни остатъци винаги се изготвя за 1 календарна година. Планът се предлага от Централно управление на БАБХ, националните референтни лаборатории в рамките на агенцията и научни експерти от ЦОРХВ, и се разпространява към Областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) които са отговорни за нейното въвеждане. В допълнение към пробите, определени в Регламент (ЕО) No 788/2012 в Р България са анализирани проби, за идентифициране на продукти, използвани за растителна защита.

Националната контролна програма за пестицидни остатъци в храни от растителен и животински произход за 2017 г. е основана върху няколко фактора със значителна важност:

- присъствието на хранителните продукти, включени в програмата, в диетата (в смисъл на начин на хранене) на българското население;
- хранителни продукти, които не са включени в координираната програма на ЕС;
- наличието на съответните продукти в националното земеделско производство;
- хранителни продукти с висок брой нотификации в системата за бързо известяване за храни и фуражи (RASFF);
- храни, които се използват от чувствителни групи от консуматори;
- хранителни продукти с високо ниво на несъответствие, идентифицирани през предишни години.

Други фактори, които не са от толкова висока значимост при съставянето на националната контролна програма са:

- според държавите на произход, с високо ниво на докладване на несъответстващи проби в миналото;
- вземане на проби от продукти по време на пазарния сезон / извън сезона;
- непреработени или преработени продукти;
- биологични или конвенционални продукти.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Ключови резултати:

През 2017 г. са анализирани 6 807 проби: 6 594 от плодове, ядки, зеленчуци и други растителни продукти; 12 зърнени проби, 18 проби детски храни и 183 от преработени продукти – продукти от домашен и недомашен произход, включени в националните и координираните мониторингови програми. Като цяло, 3 559 (52.28%) проби са съдържали нива на остатъци под максимално допустимите норми (MRL) и 634 проби (9.31%) са превишавали MRL.

Интерпретиране на резултатите:

Като цяло, 6 462 проби са взети като задължителни, от които 624 (9.66%) са съдържали пестицидни остатъци над MRL. От всичките 624 проби, 6 са били с произход от трети страни. Взети са 345 проби като мониторингови, от които 10 (2.9%) са съдържали пестицидни остатъци над MRL. От тези 10 проби, 6 са били от домашно поризводство, една проба е била с произход от ЕС и 3 проби от трети страни.

Възможни причини за несъответстващи проби:

1. Не са спазени указанията на добрите земеделски практики (ДЗП): употреба на пестициди, които не са одобрени в ЕС. Установени са следните случаи: флуазифор-П в карфиол (1 случай); боскалид в лозови листа (2 случая); ципродинил в лозови листа (1); пиракlostробин в плодове киви (1); диметоат в маруля / салата (1); клотианидин в картофи (1).

2. Употреба на пестициди върху храни, внесени от трети страни, за които не е определен импорт толеранс:

- установено наличие на пестицидни остатъци в нар (общо 400 случая);
- 103 случая на пестициди в лимони;
- 273 случая на пестициди в сладки чушки.

Случаи на превишаване на острата референтна доза (ARfD):

На всички проби, за които е установено превишаване на MRL, е извършен експертен анализ от ЦОРХВ. От експертите на Центъра са предоставени научни съвети на управляващите риска, за предприемането на последващи действия.

Предприети действия:

Във връзка със забелязаните несъответствия са предприети съответните мерки. Изпратени са 109 съобщения до системата RASFF и съответните продукти са задържани на границата. Относно 13 несъответстващи проби са предприети действия

за идентифициране на причините за несъответствие или отговорност от земеделския стопанин.

Осигуряване на качеството:

Лабораторните изпитвания са извършени в 4 лаборатории в Р България, всяка от които е преминала процедура по акредитация от Българска служба по акредитация:

- Централна лаборатория за химически изпитвания и контрол (ЦЛХИК)
- Централна лаборатория за ветеринарно санитарна експертиза и екология (ЦЛВСЕЕ)
- Приморис
- Евролаб.

Лабораториите работят по националната контролна програма, а Евролаб извършва контрола на продукцията, внесена от трети страни, като част от цялостния граничен контрол на ЕС.

Източник:

National summary reports on pesticide residue analysis performed in 2017

<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1666>

Други информации в областта на пестицидите и тяхното влияние могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <http://corhv.government.bg/?cat=29>

Изготвил:

Д-р Ирена Богоева

нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

19.08.2019 год.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Ф-НК-7.6-5/0

